

Konferencia globálneho vzdelávania- Kaleidoskop

24.4.2019 Banská Bystrica

Program

Slávnostné otvorenie konferencie začína o 9.00. V doobedňajších hodinách sa budú konať plenárne prednášky a prezentácia výsledkov komplexnej analýzy stavu globálneho vzdelávania na Slovensku s následnou diskusiou. Po obednej prestávke s budete môcť zažiť dva bloky interaktívnych workshopov.

Prednášky

8.30- registrácia

9.00- úvodné slovo

Historická radnica mesta Banská Bystrica, Cikkerova sieň

9.15 – 9.45 – **Sila odpustenia** - Sammy Rangel

Ako môžeme profesionálne pristupovať k predsudkom, nenávisti a netolerancii (nielen) u mladých ľudí? Pozrieme sa bližšie na naratívy, ktoré sú produktami tejto nenávisti a ukážeme si, ako sa dajú súcitom a porozumením pretaviť na produktívnejšie správanie.

Sammy Rangel- sociálny pracovník, spíker, spisovateľ, mierový aktivista a bývalý násilník a člen pouličného gangu. V súčasnosti vedie organizáciu Life after Hate, ktorá sa pokúša prinášať ľuďom s násilníckym a extrémistickým pozadím do životov zmenu a odpustenie.

9.45 – 10.05 – **Svet v našich životoch**- Tereza Čajková

Aký vplyv má náš bežný životný štýl na zvyšok sveta? Ako s ním môžu súvisieť zmeny klímy, strata biodiverzity či porušovanie ľudských práv a nedôstojné životné podmienky? Jedným z kľúčov k naštartovaniu pozitívnych zmien je vzdelávanie, ktoré dokáže prepájať lokálne a globálne súvislosti a kriticky pracovať s informáciami. Tereza Čajková predstaví, ako je možné témy globálnej prepojenosti inšpiratívne rozvíjať vo výučbe a vnášať tak nový zmysel diania v škole aj v jej okolí.

Tereza Čajková sa globálnemu vzdelávaniu venuje 10 rokov. Pracovala vo vzdelávacom programe Varianty Človeka v tísni. V pražskom think-tanku Glopolis sa dlhodobo zameriava na oblasť udržateľných potravinových systémov. V rokoch 2015- 2018 viedla európsky projekt „Menu pro změnu“, ktorý v 9-tich krajinách zapojil 550 škôl do programu zodpovednej spotreby potravín a získal medzinárodné ocenenie za inovácie vo vzdelávaní. V súčasnosti v spolupráci s kolegami z Univerzity Britskej Kolumbie skúma, aké skúsenosti vytvárajú podmienky pre globálne zodpovedné správanie a vedie ročný cyklus transformatívneho globálneho vzdelávania pre pedagógov.

10.10-10.30 – **Žijeme tu a teraz: životné prostredie cez globálne okuliare-** Zuzana Gallayová

Našu bytostnú závislosť od pôdy, vody, ovzdušia síce chápeme, ale od informácií a porozumeniu k skutkom je ešte niekoľko krokov. Ako sme denne spojení s rôznymi krajinami sveta? S akými dôsledkami? Aká je naša zodpovednosť? Aké máme možnosti? A máme motiváciu?

Zuzana Gallayová na fakulte ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene učí predmety Environmentálna výchova, Metódy environmentálnej výchovy a Globálne vzdelávanie. Dlhodobo spolupracuje s CEEV Živca, napr. na projekte Sokratov inštitút, lektoruje kurzy pre učiteľov. Je dobrovoľníčkou v programe Zelená škola.

10.30- 10.45 **Mikroprojekt študentov UMB**

Ako vyzerá globálne vzdelávanie na Univerzite Mateja Bela? Študenti predstavia svoj mikroprojekt, ktorým vystúpia z učebni univerzity do skutočného sveta.

10.45– 11.05 prestávka

11.05 – 11.30 – **Analýza globálneho vzdelávania**

„Aký je stav globálneho vzdelávania na Slovensku? Nakoľko podrobne sa touto oblasťou na školách zaoberáme? Ako sú na tom jednotlivé regióny Slovenska a čo vnímajú učitelia ako najväčší prínos pri výučbe environmentálnych a ľudskoprávných tém na školách? Akým spôsobom využívame konštruktivistické metódy? Ako vnímajú študenti komplikované výzvy globalizovaného sveta a nakoľko ich formálne vzdelanie ovplyvňuje v ich chuti konať?“

11.30 – 12.30 – **Panelová diskusia**

Vypočujte si rôzne uhly pohľadu na výsledky analýzy. Ako ich vníma učiteľ z praxe, sociologička či ministerstvo školstva? Poďte sa s nami rozprávať o tom, čo by sa dalo zlepšiť, zmeniť, posunúť v školstve, aby sa žiakom a študentom na všetkých úrovniach školského systému dostávalo aktuálne a kontextuálne vzdelanie, ktoré odzrkadľuje problémy a potreby súčasného sveta a spoločnosti.

12.30 – 14.00 – obed

Spoločný obed v Beniczky Restaurant, Námestie SNP 16, Banská Bystrica

Workshopy

14.00 – 15. 00

Menu pre zmenu- Tereza Čajková

Workshop poskytne vhľad do metód, ktorými je možné globálne témy prepájať s výučbou. Účastníci si zažijú princípy konkrétnych aktivít a zoznámia sa s inšpiratívnymi príkladmi dobrej praxe z českých a európskych škôl zapojených do projektu Menu pre menu.

14.00- 15.00

Sila odpustenia- Sammy Rangel, Staszek Czerczak

Ako premeniť nenávisť na pozitívnu silu zmeny, zodpovednosti a odpustenia? Sammy Rangel prostredníctvom vlastného príbehu a príkladov svojej práce s nenávisťnými skupinami ukáže možnosti ako pretaviť predsudky, nenávisť a netoleranciu na pocit vlastnej sily, hodnoty a zodpovednosti.

Sammy Rangel- sociálny pracovník, spíker, spisovateľ, mierový aktivista a bývalý násilník a člen pouličného gangu. V súčasnosti vedie organizáciu Life after Hate, ktorá sa pokúša prinášať ľuďom s násilníckym a extrémistickým pozadím do životov zmenu a odpustenie.

Stanislaw Czerczak

Odborník na opatrenia proti radikalizácii mládeže. V minulosti bol súčasťou neofašistickej futbalovej hooligan skupiny. Väčšinu svojho dospelého života zasvätil boju proti diskriminácii, nenávisti a netolerancii. Je odborníkom na „EXIT“ stratégie a iné deradikalizačné aktivity. Vysokoškolské štúdium absolvoval na fakulte práva a administrácie v Štetíne. Spoločenský aktivista, spíker a lektor, ktorý školí učiteľov, políciu a väzenských dozorcov a pohraničnú stráž.

14.00- 15.00

Lokálne potraviny v globalizovanom svete?- Zuzana Gallayová

Odkiaľ sú naše raňajky? Akú cestu k nám prešli? Čo vieme o ich pôvode a obsahu? A prečo sa tým vôbec zaoberať, keď obchody sú plné? Na workshope budeme hľadať odpovede prostredníctvom praktických aktivít použiteľných vo výučbe pre rôzne stupne škôl.

14.00- 15.00

Svet medzi riadkami- Peter Ivanič

Globalizácia a procesy, ktoré ju sprevádzajú, nás uvádza do čoraz bezprostrednejšieho vzťahu s ľuďmi a dianím v iných častiach planéty. To, čo bolo kedysi ďaleko, sa nás odrazu priamo dotýka, svet sa nám doslova zmrštil pred očami.

Už ho preto nestačí deliť na „domáce“ a „zahraničie“. Treba ho vnímať ako poprepájaný komplex rôznorodých, a nie vždy férových vzťahov, väzieb a prepojení, ktorých sme my sami priamou súčasťou. A toto nové, rozšírené vnímanie sveta okolo nás by mala reflektovať aj žurnalistika.

Práve na to sa iniciatíva Svet medzi riadkami snaží poukázať vo vysokoškolských predmetoch, ktoré realizuje v spolupráci s katedrami žurnalistiky na dvoch slovenských univerzitách.

Na workshope účastníkom odprezentujeme oba predmety prostredníctvom výberu niekoľkých metód a postupov, ktorými aplikujeme globálnu dimenziu do vzdelávania budúcich novinárov.

Peter Ivanič je manažér vzdelávacích projektov, vyučujúci a novinár. V rámci iniciatívy Svet medzi riadkami sa s kolegami snaží prispieť k rozvoju tzv. globálnej rozvojovej žurnalistiky na Slovensku. Tematicky sa zameriava na najrôznejšie otázky, od kritickej mediálnej analýzy, cez tému udržateľného rozvoja a klimatickej zmeny, po ľudské práva.

14.00- 16.30

Bistro Afrika

(Stredoslovenské osvetové stredisko, Dolná 35, Banská Bystrica)

Aká je súčasná predstava Stredoeurópana o Afrike? Dokážeme vnímať Afriku ako rozmanitý kontinent, v ktorom má každý človek iný príbeh?

Príbeh, ktorý sa môže podobáť tomu nášmu, alebo sa s ním vieme stotožniť?

Je Afrika iba časť sveta, kde sa dejiny zastavili ešte skôr, ako sa tie naše začali?

Divadelná inscenácia Bistro Afrika a následná moderovaná diskusia o stereotypoch a sile príbehov, ktorými žijeme, je autorským dielom inscenačného tímu pod vedením Šimona Ferstla a PDCS, o. z.

Workshop „Bistro Afrika“ sa bude skladať z dvoch častí, samotného divadelného predstavenia a ukážky vedenia diskusie na témy vyvolané divadelným predstavením, ktoré ponúkame špeciálne upravené pre školské prostredie.

Workshop bude prebiehať v priestoroch Komornej sály Stredoslovenského osvetového strediska na adrese Dolná 35 (4 min chôdze od miesta konania sa konferencie).

Réžia: Šimon Ferstl

Dramaturgia: Samuel Chovanec

Dramaturgická spolupráca: Jakub Szatinský

Scéna a kostýmy: Ema Teren

Hrajú: Matej Babej, Lenka Libjaková, Kamil Mikulčík/ Marián Amsler, Tomáš Pokorný/ Šimon Ferstl, Kiplangat Sakong, Peter Tilajčík

Produkcia a odborná spolupráca: Katarína Bajzíková a Ľuboslava Šefčíková

Divadelná inscenácia bola naštudovaná v rámci projektu Build Solid Ground.

15. 00– 15. 15 – prestávka

15.15 – 16.15

Ako myslieť kriticky?- Zuzana Labašová

Je dôležité a nevyhnutné, aby žiaci dokázali premýšľať, hodnotiť a posudzovať informácie, ktoré k nim prichádzajú. Kritické myslenie sa najlepšie precvičuje na ťažkých a kontroverzných témach, preto sú témy globálneho vzdelávania na tento účel ako stvorené. Počas workshopu si ukážeme, ako sa dá rozvíjať u žiakov kritické myslenie a zároveň preberať environmentálne a spoločenské témy na hodinách.

15.15- 16.15

Hurá von- o učení mimo triedy- Andrea Uherková

Chcete učiť na školskej záhrade, ale nemáte dost' nápadov, motivácie a podpory? Príďte sa inšpirovať a vymýšľať, čo všetko sa dá učiť mimo tried.

Dost' bolo diktovania poznámok v laviciach. Hurá von je prepojením projektov CEEV Živica zameraných na výučbu a pobyt vonku. V novej platforme ponúkame aktivity založené na zážitkovom učení a bádateľskom vzdelávaní, pri ktorých sú hlavnými aktérmi a objaviteľmi práve deti.

Andrea Uherková

Absolventka Fakulty ekológie a environmentalistiky vo Zvolene, kde sa venovala najmä záchrane starých odrôd jabloní, hrušiek a oskorusí v Bielych Karpatoch. V Živici začínala v roku 2017 projektom Záhrada, ktorá učí. V súčasnosti vedie projekt školských ovocných sádov SasOVO, prírodný cintorín vo Zvolene-Záhradu spomienok a pomáha vytvárať platformu Hurá von. Verí, že výučba vonku je základom pre zdravé objavovanie a chápanie sveta.

15.15- 16.15

Globálne vzdelávanie na vysokej škole v prepojení na service learning- Jana Šolcová, Katarína Kurčíková

Workshop informuje o téme globálneho vzdelávania s prepojením na vzdelávaciu stratégiu service learning do vzdelávania na vysokej škole a zároveň poskytuje praktické skúsenosti lektoriek z tejto implementácie. V druhej časti poskytuje možnosť účastníkom a účastníčkám workshopu naštartovať vlastný plán pre implementáciu tejto témy.

Jana Šolcová sa okrem pedagogickej a výskumnej činnosti na PF UMB v Banskej Bystrici zameriava na rozvoj sociálnych zručností, inovatívnych metód vzdelávania vo formálnom a neformálnom vzdelávaní, dobrovoľníctve a v neziskových organizáciách zameraných na prácu s deťmi a mládežou, kde prepája svoju odbornosť s praxou.

Katarína Kurčíková pôsobí na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vo svojej pedagogickej a vedeckej činnosti sa zameriava na problematiku globálneho vzdelávania, rozvoja kľúčových kompetencií sociálnych pracovníkov a pracovníčok a arteterapiu. V rámci uvedených oblastí implementuje stratégiu Service learning.

15.15- 16.15

Ako dostať globálnu dimenziu do výučby? –Lenka Putalová

Vyskúšajte si na vlastnej koži aktivitu globálneho vzdelávania, ktorá včleňuje globálnu dimenziu do konkrétneho školského predmetu. Aktivitu vytvorili učitelia a učiteľky, ktorí predmet aktívne vyučujú. Inšpirujte sa touto aktivitou z pripravovaných predmetových príručiek globálneho vzdelávania.

Lenka Putalová pracuje v organizácii Človek v ohrození, kde koordinuje projekt „Učíme (sa) v globálnych súvislostiach2. V projekte podporuje začleňovanie globálneho vzdelávania do školských predmetov prostredníctvom predmetových metodických príručiek a vzdelávania učiteľov ZŠ a SŠ. V projekte pôsobí aj ako metodička globálno- vzdelávacích aktivít.

16.30- 16.45 **Záverečné slovo**

Zhodnotenie výstupov spoločnej diskusie a uzavretie konferencie

Večerný program

17.30 Verejná diskusia so Sammy Rangel a Staszek Czerczek o členstve v extrémistických skupinách a sile odpustenia

18.00 Bistro Afrika- predstavenie pre verejnosť

Stredoslovenské osvetové stredisko, Dolná 35, Banská Bystrica, vstupné 6 Eur

